

„Serduszko puka...”
- dolegliwości kardiologiczne
u dzieci szkolnych

Dr n. med. Katarzyna Pucicka- Hoffmann

Klinika Kardiologii Dziecięcej
Śląska Akademia Medyczna
w Katowicach

BÓL W KLATCE PIERSIOWEJ

Przyczyny

- pozasercowe
- sercowe
- psychogenne

BÓL W KLATCE PIERSIOWEJ

- Silny ból w klatce piersiowej duszący, rozrywający, piekący
- Ból za mostkiem, promieniujący w stronę lewej kończyny lub do żuchwy
- Uczucie ucisku, ciężaru w okolicy serca
- Duszności z wymiotami, obfitymi potami
- Nagłe omdlenia z wymiotami

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Objawy

- krwawienie z nosa
- bóle głowy i zawroty
- szumy, piski w uszach
- uczucie osłabienia, niepokoju
- ogólne rozbicie
- omdlenia
- kołatanie serca i bóle w okolicach serca

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Objawy cd.

- zaburzenia widzenia, osłabienie wzroku
- duszność wysiłkowa
- zaburzenia snu
- tachykardia (częstoskurcz napadowy)
- nadmierna potliwość
- nadpobudliwość
- nudność, wymioty

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Stan zagrożenia życia –

encefalopatia nadciśnieniowa

- ból głowy
- wymioty
- drgawki
- zaburzenia świadomości

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Czynniki sprzyjające rozwojowi nadciśnienia tętniczego

- otyłość
- nadmierne spożycie soli
- mała aktywność fizyczna
- palenie tytoniu

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Czynniki sprzyjające rozwojowi nadciśnienia tętniczego cd.

- nadmierne spożycie alkoholi
- przyjmowanie anabolizujących preparatów hormonalnych
- stosowanie antykoncepcyjnych preparatów hormonalnych
- narkotyki (amfetamina, kokaina)

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Zalecenia / leczenie niefarmakologiczne

- modyfikacja stylu życia
- zmniejszenie masy ciała
- spożywanie większej ilości świeżych warzyw i owoców oraz odtłuszczonego nabiału
- zmniejszenie spożycia sodu

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Zalecenia / leczenie nefarmakologiczne cd.

- większa aktywność fizyczna
- zaprzestanie palenia tytoniu - w tym palenia biernego
- odpowiednia ilość snu

NADCIŚNIENIE TĘTNICZE

Do zmiany stylu życia należy zachęcać całą rodzinę, szansa na powodzenie jest wówczas większa

OMDLENIA

*„Jeśli chory pada i wstaje – omdlenie,
jeśli chory pada i nie wstaje – nagła
śmierć sercowa”*

Richard Sutton

OMDLENIA

Przyczyny omdleń

- wazowagalne 23-93%
- kardiologiczne 28%
- psychiatryczno-psychologiczne 18%
- neurologiczne 11%
- nieznane 20-40%

OMDLENIA

Kardiologiczne przyczyny omdleń

- wrodzone i nabyte wady serca
- zaburzenia rytmu serca
- zaburzenia funkcji skurczowej mięśnia sercowego

OMDLENIA

Objawy zwiastunowe

- zaburzenia widzenia
- zawroty głowy
- uczucie kołatania serca w klatce piersiowej
- ból za mostkiem
- zaburzenia smaku
- zaburzenia słuchu

OMDLENIA

Postępowanie profilaktyczne

- unikanie sytuacji powodujących omdlenie
- regularne przyjmowanie posiłków
- zwiększona podaż płynów i soli mineralnych
- z chwilą występowania objawów zwiastunowych zmiana pozycji ciała na leżącą

OMDLENIA

Postępowanie profilaktyczne cd.

- energiczne zgięcie kończyn dolnych lub ich skrzyżowanie
- wdrożenie treningu pionizacyjnego
- regularne ćwiczenia fizyczne
- sen z wyższym ułożeniem głowy
- leczenie farmakologiczne ?

WADY SERCA

Podział

wrodzone - najczęstsze wady rozwojowe
u dzieci – 25%

nabyte – po zapaleniu mięśnia sercowego
i wsierdzia

WADY SERCA

Istotne problemy

- zaburzenia rozwoju psychofizycznego
- modyfikacja kalendarza szczepień
- infekcje – konieczna systematyczna kontrola lekarska i stomatologiczna

WADY SERCA

Stan dziecka po operacji wady serca zależy od

- rodzaju wady serca - prosta czy złożona
- rodzaju operacja - paliatywna czy korekcja całkowita wady
- czasu jaki upłynął od operacji

ZESPÓŁ MARFANA

Cechy

- wady serca i naczyń
- wady postawy
- wady wzroku
- **prawidłowa inteligencja**

ASPEKTY PSYCHOLOGICZNE chorób układu krążenia

- poczucie choroby – wpływ na samoocenę i kondycję
- uświadomienie inności - otyłość, gorsza wydolność fizyczna, blizny
- problemy w nauce
- nadopiekuńczość lub postawa negatywna w rodzinie

NAGŁA ŚMIERĆ SERCOWA

Przyczyny

- zaburzenia rytmu
- nabyte choroby serca
- wrodzone wady serca
- urazy - wstrząśnienie serca
- leki

ZASADY PIERWSZEJ POMOCY

A - air way

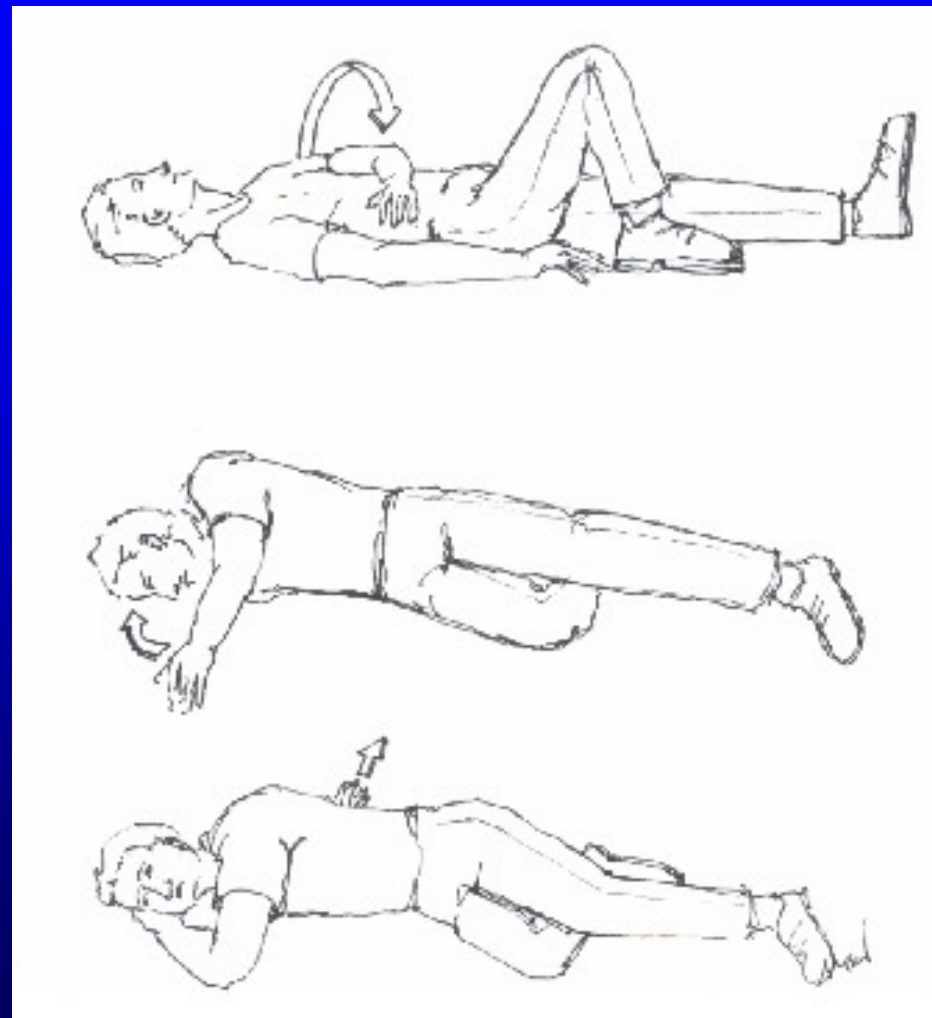
B – breath

C – circulation

ZASADY PIERWSZEJ POMOCY

Pozycja boczna bezpieczna

PODSUMOWANIE

lekarz dla nauczyciela

nauczyciel dla lekarza

**lekarz i nauczyciel dla
pacjenta/ucznia**